

СТАНОВИЩЕ

От **проф. д-р Орлин Дворянов** (СУ „Св. Климент Охридски“).

относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

Тема: „ОСНОВНИ ТЕНДЕНЦИИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЛТИМЕДИЙНИ ТЕХНОЛОГИИ В БЪЛГАРСКОТО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО.

ПРИЛОЖЕНИЕ В ПРАКТИКАТА“

Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по изобразително изкуство)

Автор на дисертационния труд: Иван Петков Ямалиев

Научен ръководител: Проф. д-р Орлин Дворянов

Настоящият дисертационен труд с автор Иван Ямалиев отговаря на формалните изисквания към докторантските изследвания в областта на Методиката на обучението по изобразително изкуство. Общият обем е 268 стр. като от тях същинската част на текста е 261стр.. В останалите 7 страници са поместени приносите и ползваната литература – книги, статии, интернет източници. Добро впечатление прави използването на голям брой литературни източници. Структурата на труда е изградена от уводна част, 3 глави, изводи, заключение, приноси, библиография. Търсеният баланс между тях е постигнат в голяма степен. Текстът е логично подреден, като цитатите са коректно изнесени под линия. Приложението към труда съдържа 69 стр. разделени в дванадесет отделни части. Предимно това са фотографии, анкети, схеми на два учебни проекта, диаграми и други илюстриращи примерите посочени от автора в текста. Като последна, дванадесета част е приложен CD с документация на творческите мултимедии на студентите участващи в педагогическия експеримент.

Авторефератът включва 48 страници, както и приноси, и списък на публикациите по темата. Последните са свързани с темата на труда и са общо три на брой.

Като научен ръководител на докторанта имах възможността да проследя извършената от него работа и в началото на моето становище искам да отбележа

няколко важни подробности свързани с нея. Първата е, че Иван Ямалиев положи изключително много целенасочени усилия за пълноценно проучване на темата в дълбочина. Това се дължи в най-голяма степен на факта, че той подхожда задълбочено към различните проблеми, изследва ги подробно и внимателно с цел да бъде напълно сигурен в правотата на разсъжденията си и написаното. В началото на изследователската си работа докторантът сподели, че е респектиран от широкия обхват на темата свързана с проучване на основните тенденции в обучението по мултимедийни технологии в образованието по изобразително изкуство в България. Спазвайки направените от мен препоръки той проведе серия от интервюта с водещи преподаватели по сходни учебни дисциплини от осем университета в страната. Това беше поставяне на важна основа за създаването на обобщена картина на разглеждания проблем и съотнасянето към нея на локалната ситуация в специалността „Изобразително изкуство“.

Втората важна подробност, на която ще се спра е, че като докторант Иван Ямалиев участва много активно в учебния процес, като не само водеше упражнения, но и се включи в разработването на няколко научно-изследователски проекта. Специално искам да отбележа работата му по заснемането на филма и оформянето на каталога „53 млади автори“. Те бяха финален продукт на проект, по време на който се проведе мащабно изследване на бивши студенти завършили нашата специалност, като в серия от интервюта бе проучено и анализирано тяхното мнение за работата по дисциплините „Рисуване“, „Ателие“ и „Неконвенционални форми“. Именно в рамките на третата бяха направени множество от първите опити за включване на мултимедийните технологии в учебния процес. Извършената значителна по количество работа предостави на Иван Ямалиев възможността да проучи детайлно нагласите и очакванията по време на следването, валидни и за бъдещото развитие на специалността в посока на използване на мултимедийните технологии.

По-долу ще спомена и още някои от важните аспекти на извършената от докторанта работа в полза на учебния процес и касаеща получените резултати от проведеното изследване.

Темата на настоящия труд безспорно е актуална тъй като визира развитието на мултимедийните технологии в българското висше образование по изобразително изкуство. Както е известно навлизането им в художествения живот на страната през

последните двадесет и пет години, дори и да не го сметнем за твърде закъсняло, по множество причини от икономически характер бе силно затруднено.

Целите и задачите на дисертационния труд са формулирани достатъчно ясно и съответстват на представения текст. Бих добавил, че уводната част на труда е кратко, но ясно поднесена и дава представа за по-нататъшното развитие на авторската концепция.

По отношение, както на теоретичната, така и на експериментално-практическата части от текста според мен, е използван академичен език, който на моменти се усложнява поради това, че е натоварен с понятия от областта на мултимедийните технологии и изкуства. Тук ще акцентирам и върху извършването на важна систематизация по отношения на основните понятия, които се използват в последно време във връзка с мултимедийните технологии.

Като цяло дисертационният текст е съсредоточен върху един твърде важен аспект на мултимедийните технологии, какъвто е практическото им приложение в образованието по изобразително изкуство .

От една страна, разглеждана в локален план, връзката между образованието по изкуство и мултимедийните технологии не само е неизбежна, но и се налага да бъде многократно преосмисляна от университетските преподаватели. Динамиката, с която се развиват съвременните технологии предполага сериозни и навременни усилия в посока на бърза адаптация към появата на всички новости в конкретната област. Бързите темпове, с които се променя съвременното образование изискват адекватни и иновативни намеси от страна най-вече на по-младото поколение преподаватели. Нещо повече. Прогресивно се увеличава необходимостта от разработването на методически системи, които да съответстват на специфичните потребности на различните академични дисциплини и специалности.

Погледнато от друга страна, връзката между развитието на съвременните визуални изкуства, постиженията на известни в световен план мултимедийни артисти, и образованието в локалния, български контекст е необходимо да бъде анализирана и изведена на ново стъпало в своето развитие.

В този смисъл дисертационният труд на Иван Ямалиев дава убедителен отговор на въпроса „какъв би могъл да бъде на практика процесът на преподаване на

мултимедийни технологии в контекста на специалност „Изобразително изкуство“. Значимостта на изследвания проблем в научно-теоретичен план е именно в отговора на този въпрос. Позовавайки се на различни примери от световното изкуство Иван Ямалиев очертава основните насоки, в които биха могли да се приложат съвременни подходи и методи. В изследването си авторът на дисертационния труд представя различни аспекти на настъпилата промяна и свързаните с нея метаморфози в разбирането за изкуството. Трябва да приемем, че с промяната в начина на живот и в някои от основните положения на ценностната система, ще трябва да се променят и концепциите и изразните форми чрез които ще се осъществява обучението по визуални изкуства на студентите.

Що се касае до проведения педагогически експеримент в практическо-приложен план бих се върнал към казаното в началото за някои от аспектите в изследователската работа на Иван Ямалиев по време на учебния процес с изследвания от него контингент. Накратко казано този контингент не беше от „лесните“. Като цяло това бяха студенти от Ателие „Неконвенционални форми“ постепенно изграждащи нагласи да се изявяват в областите на пърформансите и инсталациите, но с известни притеснения по отношение на включването в тях на мултимедийни технологии. При това по-голямата част от тези студенти не се отнасяха особено сериозно към учебния процес по много от изучаваните в рамките на специалността дисциплини.

Иван Ямалиев положи значителни усилия и като използва подходящи педагогически методи успя да мотивира участниците в контингента за сериозна работа във връзка с изследването си. Бих акцентирал, че като педагог и организатор той постигна удивителни практически резултати. Последните могат отчетливо да се проследят в запазената видео документация от проведените упражнения и най-вече в участията на студентите в пърформанс-фестивалите „Шах с пешката“, „София Ъндърграунд“, „Малък сезон“ (театър „Сфумато“) и няколко от международните проекти на сдружение „Изкуство в действие“. Качеството на всичките тези публични изяви се дължи на факта, че при подготовката им авторът на настоящия труд предлага и прилага ясно изведена методическа система от задачи и проекти. Тя би била и особено подходяща за учебния процес на студентите изучаващи визуални изкуства в близко бъдеще.

Поради сложността и новостта на явлениято, което подлага на изследване, Иван Ямалиев се стреми детайлно да навлезе във всички негови аспекти. Широкият диапазон

на извършената работа ме убеждава още веднъж в значимостта на дисертационния труд. Защото си давам сметка, че до този момент броят на подобни изследвания проведени в рамките на двадесет и пет годишната, конкретна, научна и учебна работа в рамките на специалност „Изобразително изкуство“ никак не са много на брой.

За това, с пълна убеденост, предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Иван Петков Ямалиев.

05. 03. 2020 г.

Гр. София.

(Проф. д-р Орлин Дворянов)